

Miljö- och energidepartementet

Kemikalieenheten

Elisabeth Lidbaum

Remissvar M2018/01858/Ke

Augusti 2018

**REMISS AV EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL DIREKTIV OM
MINSKNING AV VISSA PLASTPRODUKTERS INVERKAN PÅ MILJÖN**

Nedskräpning och förekomsten av plast i havet är en stor utmaning för samhället, men också för plastindustrin, vars produkter blir allt mer ifrågasatta, vilket inte minst detta förslag på ett SUP (Single Use Plastic) direktiv också visar. Stora mängder plast läcker årligen ut till havet och skadar de marina ekosystemen, turistnäringen, fiske och livsmiljön i kustsamhällen. De största problemen finns i Asien på grund av bristfällig avfallshantering, men även kustsamhällen i Europa drabbas. Borealis har under flera år engagerat sig för att motverka läckaget och utforska möjligheter för att bidra till lösningar på problemen.

Borealis samarbetar med hela värdekedjan och med industriorganisationer för att utveckla lösningar för att plastprodukter/-material ska kunna återanvändas och återvinnas. Detta arbete kommer att medverka till en minskning av plastens miljöpåverkan och även reducera risken att SUP blir skräp och hamnar i naturen och havet. Borealis har valt att inkludera cirkulär ekonomi som en del av sin hållbarhetsstrategi, vilket innebär att bolaget utforskar och realiserar affärsmöjligheter inom cirkulär ekonomi för att minska plastens inverkan på samhället och miljön. Företaget har, genom STOP-projektet¹, som lanserades tillsammans med SYSTEMIQ i Muncar, Indonesien, fått en bättre förståelse för de utmaningar som finns för att etablera fungerande avfallsinsamlingsystem i länder med extremt stort läckage av SUP. Syftet med projektet är att stoppa läckaget av plast till havet och det kommer kunna bidra till att man i kustsamhällen liknande Muncar får en avfallshantering som är mer hållbar och cirkulär och utan läckage av skräp och plast till havet.

Borealis har tagit del av remissen och vill framföra nedanstående synpunkter.

Säkerställ att befintlig lagstiftning implementeras i medlemsländerna

Borealis anser att den mest effektiva åtgärden för att motverka nedskräpning vore skärpt verkställighet av befintlig lagstiftning, såsom avfallsdirektivet, direktivet för förpackningar och förpackningsavfall, ramdirektiv för en marin strategi och direktivet om rening av avloppsvatten från tätorter. Innan ny lagstiftning införs bör det således säkerställas att befintlig lagstiftning införs och efterlevs i samtliga medlemsländer. Detta kan göras genom att nyttja de legala instrument som finns.

Ett utökat producentansvar

Borealis anser vidare att det utökande producentansvaret bör stärkas genom att etablera ett effektivt EPR-system i samtliga medlemsländer med harmoniserade och bindande minimikrav. EPR ska vara huvudinstrumentet för att täcka kostnader för avfallsinsamling och sortering för att uppnå en cirkulär hantering av plastprodukterna/-materialet. EPR-avgifterna behöver ökas för att fullt ut täcka insamlings- och sorteringskostnaderna. Borealis stödjer EU's plaststrategi att även anpassa EPR-avgiften beroende på andelen av återvunnen plast som produkten innehåller och/eller hur enkel produkten är att återvinna.

Kostnader för att städa stränder eller annan nedskräpning anser Borealis inte ska täckas av EPR för det skulle innebära att producenter skulle hållas ansvariga för otillåten nedskräpning och bristande avfallshantering. Kostnader för utbildning av konsumenter ska inte heller enbart täckas av EPR, utan flera aktörer måste samarbeta (producenter, avfallsföretag, myndigheter, NGO:s etc).

Alternativa lösningar och riskbedömningar

Innan ett förbud av produkter, marknadsrestriktioner och mål för minskad konsumtion införs föreslår Borealis att industrin uppmuntras att under en period ta fram alternativa plastlösningar som möter konsumenternas behov, bidrar till en cirkulär ekonomi och minskar nedskräpningen. Dessutom bör medlemsländerna ges möjlighet att genomföra riskbedömningar och LCA/hållbarhetsanalyser för att undvika att ersättningsmaterialen blir mindre cirkulära eller orsakar likvärdiga miljöproblem vid nedskräpning.

Utbildning och medvetenheten hos konsumenter

För att förändra och stimulera ett förändrat beteende hos konsumenter anser Borealis att utbildning är ett oundgängligt verktyg och att detta får för lite uppmärksamhet i SUP direktivet. Vi tycker samtidigt att det görs för lite inom detta område idag. Borealis föreslår därför att myndigheter, men också NGOs, som är aktiva i debatten om marint skräp, ska bredda sin kommunikation för att hjälpa konsumenter att göra rätt val och för att minska risken att man byter ut plasten mot mindre hållbara material.

Märkning av produkter (föreslaget för sanitetshanddukar, tamponger, våtservetter, ballonger)

Borealis anser att märkning av aktuella produkter med lämplig bortskaffningssätt är en viktig åtgärd tillsammans med andra initiativ för att utbilda och ändra konsumenters beteenden när det gäller återvinning av plastprodukter. Att öka medvetenheten hos konsumenter om hur SUP ska bortskaffas är nödvändigt för att minska nedskräpning och öka återvinningen.

Produktkrav (föreslaget för dryckesbehållare och deras förslutning)

Design for Recycling (DFR) krävs för utvecklingen mot en hållbar cirkulär ekonomi. För att minska nedskräpning behöver även aspekten "anti-litter product design" beaktas. Borealis anser att tre aspekter måste beaktas vid innovation av produkt design; Design for Recycling, Design for anti-litter samt eco-design (LCA).

Separata insamlingssystem (föreslaget för dryckesflaskor med mål på 90% insamlingsgrad)

Även om allt mer modern utrustning används för att sortera ut olika avfallsfraktioner vid återvinningsanläggningar blir det mer kostnadseffektivt och en bättre kvalitet kan uppnås om sorteringen sker så tidigt som möjligt. För att uppnå en cirkulär ekonomi för all plast anser Borealis att hushållen ska sortera ut och separera plasten från övrigt hushållsavfall, för att förhindra att den eldas upp eller hamnar på deponier. I tillägg bör separat insamling etableras för de fraktioner som har tillräcklig volym och som bedöms lämpliga och lätta att särskilja för konsumenter. Detta kan bidra till minskad nedskräpning och ett ökat produktvärde.

Slutligen vill vi framföra att SUP direktivet bör vara en komplettering av befintlig lagstiftning för att undvika att det används för att undkomma krav i de andra redan existerande direktiven. Fastställandet av de 10 mest vanliga SUP, som vid inventeringar hittas på Europas stränder, ska baseras på en harmoniserad mätmetod. Kriterierna för alternativa och mer hållbara material måste vara definierade för att supporta utvecklingen av cirkulär ekonomi och motverka att ersättningsmaterialen är mindre hållbara. Den fria rörligheten av varor inom EU ska beaktas.